

handlingen er varetægtsfængslet efter § 762, stk. 1, nr. 3, f.eks. fordi der er fare for, at tiltalte vil påvirke vidner. Når samtlige vidner, eller dog de centrale vidner, er afhørt under domsforhandlingen, vil betingelserne for varetægtsfængsling efter § 762, stk. 1, nr. 3, oftest ikke længere være til stede, og der skal så på dette tidspunkt tages stilling til, om der er grundlag for fængsling efter § 762, stk. 2.

Det foreslås derfor, at en varetægtsfængsling, hvor fristen efter § 767 er fastsat således, at den udløber efter domsforhandlingens begyndelse, uanset om fængslingen er sket efter § 762, stk. 1 eller stk. 2, skal fortsætte, indtil domsforhandling afsluttes ved, at der afsiges dom i sagen. Tiltalte vil først efter udløbet af den frist for varetægtsfængslingen, der blev fastsat før domsforhandlingens begyndelse, kunne anmode om, at varetægtsfængslingen ophæves efter § 766 eller § 768.

Hvis en sådan anmodning fremsættes, foreslås det, at der inden 7 dage skal træffes afgørelse om, hvorvidt fængslingen skal ophæves. Den 3-dages frist, der blev foreslået i det tidligere forslag (L 177 af 4. februar 1998), er således ændret til en 7-dages frist. Fristen på 7 dage vil give rimelig tid til at finde en anden dommer eller en anden afdeling, der har mulighed for og tid til at tage stilling til spørgsmålet.

Justitsministeriet kan tilslutte sig forslaget fra Den Danske Dommerforening om, at der fastsættes et mindste tidsrum på 14 dage for, hvornår en tiltalt på ny kan kræve rettens afgørelse af, om betingelserne for fortsat varetægtsfængsling er opfyldt. I denne forbindelse skal det fremhæves, at den normale frist for varetægtsfængsling er 4 uger, og at anklagemyndigheden og retten som ovenfor anført fortsat til enhver tid vil have pligt til af egen drift at løslade en tiltalt, hvis betingelserne for fortsat varetægtsfængsling ikke længere er til stede.

Når domsforhandlingen foregår ved et af landsretternes bitingsteder, vil inddragelse af en anden landsretsafdeling med kort varsel medføre betydelige vanskeligheder. Hvis den anden afdeling skal behandle spørgsmålet om varetægtsfængsling på bitingstedet, kan det blive nødvendigt at udsætte sager, som den anden afdeling har berammet på hovedtingstedet.

Vestre Landsrets forslag om, at f.eks. spørgsmål om varetægtsfængsling skal kunne behandles på hovedtingstedet, forekommer derfor hensigtsmæssigt. Det vil formentlig i almindelighed medføre færrest gener for andre sager, hvis anklageren og forsvareren - i de tilfælde, hvor sagen skal behandles mundtligt, jf. nedenfor - tager til hovedtingstedet for at procedere spørgsmålet om varetægtsfængsling, frem for at den

anden landsretsafdeling behandler spørgsmålet på bidingstedet.

Bortset fra den udsættelse, der er nødvendig for, at anklageren og forsvareren kan procedere spørgsmålet om varetægtsfængsling, er det efter lovforslaget op til retten at bestemme, om domsforhandlingen i straffesagen skal fortsætte uafhængigt af behandlingen af spørgsmålet om fortsat fængsling, eller om straffesagen skal udsættes, indtil spørgsmålet om varetægtsfængsling er afgjort.

Det forudsættes, at behandlingen af spørgsmålet om fortsat fængsling for en anden dommer eller afdeling foregår således, at tiltalte/forsvareren og anklagemyndigheden over for den nye dommer eller afdeling redegør for de forhold - herunder oplysninger, der er fremkommet under domsforhandlingen - der efter deres opfattelse har betydning for afgørelsen af spørgsmålet om fængsling.

Hvis den anden dommer eller landsretsafdeling finder det hensigtsmæssigt og forsvarligt, kan spørgsmålet om fortsat fængsling efter forslaget afgøres på skriftligt grundlag. Den Danske Dommerforening har i sit høringssvar peget på denne mulighed.

Bestemmelsen om, at afgørelser om varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen skal træffes af en dommer eller afdeling, der ikke deltager i domsforhandlingen, bør i øvrigt efter Justitsministeriets opfattelse udformes således, at den gælder alle tilfælde, hvor der bliver spørgsmål om fængsling af hensyn til retshåndhævelsen under domsforhandlingen, selv om det i Højesterets dom er forudsat, at inhabilitet ikke vil indtræde i alle situationer. Herved undgås vanskelige problemer med afgrænsningen af de tilfælde, hvor afgørelsen skal træffes af en anden dommer eller afdeling.

Det kan i øvrigt nævnes, at bestemmelsen i retsplejelovens § 768 - om rettens pligt til af egen drift (ex officio) at påse, at en varetægtsfængsling ophæves, når betingelserne for iværksættelse ikke længere er til stede - efter Justitsministeriets opfattelse ikke indebærer, at retten, hver gang der er afgivet en vidneforklaring eller ført et andet bevis, skal vurdere, om betingelserne for varetægtsfængsling fortsat er opfyldt. Der må således tages højde for, at de vidner og andre beviser, der endnu ikke er ført, kan få betydning for den endelige bedømmelse af tiltaltes skyld. Bestemmelsen i § 768 indebærer således navnlig, at retten skal påse, at varetægtsfængslingen ophæves, hvis sagen under domsforhandlingen - f.eks. efter afhøring af alle centrale vidner - bevismæssigt »falder fra hinanden«.

Den foreslåede bestemmelse bevirker derfor ikke, at en person, der er varetægtsfængslet efter retspleje-